

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
23 april 2026

Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd

Svar på remiss från Kommunstyrelsen, KS 2026/265

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholms stads nuvarande riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd beslutades av Kommunfullmäktige i april 2017. Sedan dess har det skett förändringar i lagstiftning, föreskrifter, praxis och nationellt handläggarstöd som har påverkan på nuvarande riktlinjer och medför behov av att se över och föreslå nya riktlinjer. Socialförvaltningen har därför tagit fram ett förslag på reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Det är positivt att riktlinjerna har reviderats så att innehållet stämmer överens med ny lagstiftning, ny praxis och nya allmänna råd. De delar som i nuvarande riktlinjer regleras i lagstiftning eller andra nationella styr- och vägledningsdokument har tagits bort vilket medför att föreslagna riktlinjer är mindre omfattande. Detta medför, enligt förvaltnings bedömning, ökat behov av kompletterande handläggarstöd för att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 28 april 2026. Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden samt till samtliga stadsdelsförvaltningar.

Ärendet

Stockholms stads nuvarande riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd beslutades av Kommunfullmäktige i april 2017. Sedan dess har det skett förändringar i lagstiftning, föreskrifter, praxis och nationellt handläggarstöd som har påverkan

på nuvarande riktlinjer och medför behov av att se över och föreslå nya riktlinjer. Bland annat reviderades Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd under 2021 och i juli 2025 trädde en ny socialtjänstlag i kraft.

Riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd vänder sig till handläggare och chefer inom stadsdelsnämndernas och socialnämndens verksamheter som handlägger ekonomiskt bistånd. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden.

Ny inriktning för riktlinjernas utformning

Inom ramen för socialförvaltningens arbete med att ställa om till den nya socialtjänstlagen har det pågått ett arbete kring inventering och behov av att revidera befintliga riktlinjer inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. I inventeringen har det konstaterats att flera riktlinjer, däribland riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd, i sin nuvarande form är omfattande och innehåller i många delar information som redan regleras genom lagstiftning, allmänna råd och andra styrdokument.

En ny inriktning har därför tagits fram för hur stadens riktlinjer inom socialtjänstområdet ska utformas. Den nya inriktningen innebär att riktlinjerna huvudsakligen ska omfatta sådana delar som kräver beslut av Kommunfullmäktige, exempelvis de delar i handläggningen där Stockholms stad gör avsteg från nationella styr- och vägledningsdokument som exempelvis Socialstyrelsens allmänna råd. Övrigt stöd till handläggare som inte kräver beslut av Kommunfullmäktige, såsom stadsgemensamma rutiner inom ett visst verksamhetsområde eller vägledning i mer praktiskt förfarande, samlas främst i handläggarstöd för respektive verksamhetsområde, som tas fram och förvaltas av socialnämnden.

Den nya inriktningen på riktlinjer syftar dels till att förenkla och tydliggöra för handläggare och deras chefer vad som specifikt gäller i Stockholms stad och dels förenkla och effektivisera beslutsprocessen vid kommande revideringar av riktlinjer och eventuella tillhörande handläggarstöd.

Skillnader mot nuvarande riktlinjer

Riktlinjerna har reviderats så att innehållet stämmer överens med den nya inriktningen på riktlinjer samt med ny lagstiftning, ny praxis och nya allmänna råd.

I arbetet med att ta fram nya riktlinjer har det gjorts en översyn av vilka delar i nuvarande riktlinjer som redan finns reglerade i

lagstiftning eller annat nationellt handläggarstöd och vilka delar som är specifika för Stockholms stad. De delar som redan regleras i lagstiftning eller andra styr- och vägledningsdokument har tagits bort. Genomgående hänvisar riktlinjerna till Socialstyrelsens handbok *Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten*. Innehållet i de nya riktlinjerna jämfört med nuvarande riktlinjer är enbart sådana delar som är specifikt för Stockholms stad alternativt sådana delar som handboken ännu inte har uppdaterat utifrån ny lagstiftning och rättspraxis.

I de nya riktlinjerna finns några nytillkomna avsnitt, övriga avsnitt är på olika sätt omarbetade för att harmonisera med ny lagstiftning, praxis och ny inriktning på riktlinjerna. Nedan följer innehåll som är nytillkommet jämfört med nuvarande riktlinjer:

- Ett inledande avsnitt *Om uppdraget med handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad* har skrivits fram. Avsnittet innehåller en kortfattad text om viktiga perspektiv inom arbetet med ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, såsom barnrättsperspektiv, jämställdhetsperspektiv, bemötande och att uppmärksamma annan social problematik som exempelvis våldsutsatthet och personer som har erfarenhet av sex mot ersättning. Att uppmärksamma annan social problematik är en del i att arbeta förebyggande inom ekonomiskt bistånd. Syftet med att upptäcka annan problematik är att handläggaren ska kunna ge stöd och hjälp samt lotsa den enskilde till rätt instans för insatser.
- I avsnittet *Underlag för beslut* har det lagts till att i vissa fall kan det vara aktuellt att göra en individuell bedömning avseende antalet underlag som begärs in i samband med ansökan.
- I avsnittet *Inkomster som inte reducerar biståndet* har det lagts till två inkomsttyper som inte ska räknas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, habiliteringsersättning och lärlingsersättning. Det har dessutom tillkommit en skrivning som möjliggör att vissa andra inkomster kan undantas i det enskilda fallet, om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses situationer där den enskilde får en inkomst inom ramen för någon form av utförd uppgift i verksamheter med socialt stödjande och inkluderande syften. Exempel på sådana inkomster är ersättning för tidningsförsäljning för personer som lever i hemlöshet, ersättning för en person som bidrar med sina erfarenheter i olika former av är brukarmedverkan eller

liknande typ av ersättning som bidrar till att förebygga social utestängning och stärka den enskildes möjligheter att på sikt bli självförsörjande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 13 april 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är positivt att riktlinjerna har reviderats så att innehållet stämmer överens med ny lagstiftning, ny praxis och nya allmänna råd. De delar som i nuvarande riktlinjer regleras i lagstiftning eller andra nationella styr- och vägledningsdokument har tagits bort vilket medför att föreslagna riktlinjer är mindre omfattande. Detta medför, enligt förvaltningens bedömning, ökat behov av kompletterande handläggarstöd för att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning.

I övrigt har förvaltningen följande synpunkter på de föreslagna riktlinjerna:

- **Avsnitt 2.2 Barnrättsperspektiv**

Det nämns inte något om barnkonsekvensanalyser i detta avsnitt. Barnkonsekvensanalys är en central del när barn berörs i handläggningen och bör lyftas tydligare för att understryka barnets bästa. Här kan även betydelsen av att handläggare inom ekonomiskt bistånd uppmärksammar barns skolgång ur ett barnrättsperspektiv lyftas fram.

- **Avsnitt 2.4 Att uppmärksamma annan social problematik**

I detta sammanhang bör vikten av att initiera samverkan mellan andra verksamhetsområden lyftas när annan social problematik har uppmärksammats.

- **Avsnitt 5.4 Bistånd för boendekostnad vid andrahandskontrakt**

I detta avsnitt finns behov av förtydligande/vägledning kring hur handläggningen vid oklar eller felaktig folkbokföring ska gå till.

- **Avsnitt 6.3 Sommarlovspeng**

I detta avsnitt bör det förtydligas att klienterna måste aktivt och faktiskt ansöka om sommarlovspeng i sin ansökan.

Barnrättsanalys

materiella konsekvenser, även deras möjligheter inom andra områden kan påverkas negativt. Det kan exempelvis leda till utanförskap, svagare skolprestationer, psykisk ohälsa samt risk för missbruk och kriminalitet. Livsvillkoren för barn som växt upp i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd har i högre grad påverkats negativt, inte bara i jämförelse med befolkningen, utan även i jämförelse med barn som växt upp i familjer med låga inkomster. Det är av stor vikt att barnets bästa beaktas i varje enskilt ärende inom handläggningen av ekonomiskt bistånd. Förvaltningens uppfattning är att föreslagna riktlinjer kan ha positiva konsekvenser för barns rättigheter.

Jämställdhetsanalys

Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i det praktiska arbetet i olika situationer utifrån individuella bedömningar. Det stöd och de insatser som socialtjänsten erbjuder ska vara utformade utifrån individens behov, oavsett om de är kvinnor eller män.

Förvaltningens uppfattning är föreslagna riktlinjer inte får någon avsevärd påverkan på förhållandet mellan kön eller jämställdhet och att de kan medföra positiva effekter för den aktuella målgruppen, oavsett om de är kvinnor eller män.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2026-04-01
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2026-04-01